

Rapport fra Klimatoppmøte COP 30, Brasil, november 2025

v/ Einar Tjelle, generalsekretær Mellomkirkelig råd for Den norske kirke

Bakgrunn

Sammen med generalsekretær i Buddhistforbundet, Gunaketu Kjønstad og representant fra Det Mosaiske Trossamfund, Zhira Beck reiste jeg til Belem i Brasil uke to av FNs klimatoppmøte COP 30. Vi utgjorde en liten interreligiøs delegasjon i regi av STLs klimanettverk. Slike interreligiøse delegasjoner har MKR bidratt aktivt til gjennom mange år. Klima- og miljødepartementet (KLD) gav noe reisestøtte til dette også dette året. Samtidig var jeg også del av Forum for Utvikling og Miljø sin koordinering av sivilsamfunnsorganisasjoners påvirkning. Og dels del av en breiere økumeniske nettverk og mobilisering gjennom KV, LVF og ACT Alliance (Kirkens Nødhjelps internasjonale paraply).

Fra v.; Delegasjonen sammen med Fletcher Harper, direktør for Green Faith International. Til h: Pastor Romeu i vår brasilianske vertsskirke.

Klimatoppmøtet COP30 fant sted 10 år etter Parisavtalen hvor kirker og trossamfunn, sammen med sivilsamfunnet for øvrig, virkelig mobiliserte for en ambisiøs og rettferdig klimaavtale, noe som faktisk *ble* resultatet. Mange vil hevde at det ville vært vanskelig i dag. Parisavtalen sier videre at ambisjonene og planene skal strammes gradvis. De fleste av landene hadde meldt inn forsterkede klimaplaner (NDCs) til møte i Belem. Planene som så langt er meldt inn er likevel langt unna 1,5 graders målet som Paris-avtalen satte. Så langt styrer verden mot godt over to grader økning av gjennomsnittstemperaturen i verden. Men det kunne vært mye verre om ikke landene kom sammen slik.

På dette møtet handlet det i tillegg om tilpasning, om økt innsats for regnskogsbevaring, klimafinansiering og mye annet. Brasil var foroverlent i presidentskapet dette året og har innført begrepet *mutirão* «dugnad» som en nøkkel for økt og forsterket samhandling mot klimakrisen. Og nettopp samarbeid på tvers av landegrenser, generasjoner, sektorer og religioner. Sivilsamfunnets plass opplevdes betraktelig bedret med Brasil som vertskap sammenlignet med de siste årenes vertskap i mer «lukkede land». Men mot slutten virket det som de få sterke

tok over, noe også Norge reagerte på. Kanskje så vi også her en global tendens at de sterke menn vil bestemme.

Vi bodde på den lutherske kirkens enkle men gjestfrie campus i Belem, hos pastorparet i vår søsterkirke IECLB, med gangavstand til det store forhandlingssenteret. Med store utfordringer for de mange tilreisende på nettopp overnattingsplass var dette supert. Flere fra LVFs unge delegasjon fra Latin-Amerika og Forums klima-koordinator bodde også hos den lutherske kirken. Søndagen fikk vi en kort tur til regnskogen som ligger bokstavelig talt rundt Belem.

Under følger noen refleksjoner rundt vår måloppnåelse, også formidlet tilbake til KLD, samt noe om hva som ble resultatet av møtet:

1) Delta i bred, folkelig og livssynsbasert mobilisering under klimatoppmøtet sammen med andre sivilsamfunnsaktører.

Vi deltok i ulike møter og (fulgte delvis) noen forhandlingsspor, side-events, pressekonferanser, punktmarkeringer og plenumsdiskusjoner. Vi deltok på jevnlige møter organisert av Forum for utvikling og miljø, møter med klima- og miljøminister Andreas Bjelland Eriksen, forhandlingsleder og andre representanter for den norske forhandlingsdelegasjonen. Vi deltok i noen større fellesmarkeringer, blant annet i regi av Kirkenes Verdensråd. Vi hadde flere møter med norske NGOere, stortingsrepresentanter og representanter for LO og næringslivet. I alle disse sammenhengene bidrar vi også med «demokratisk og religiøs bredde».

2) Delta i særskilt program for livssynsaktørers mobilisering i løpet av COP-dagene

Gruppen var representert i en godt besøkt «klimagudstjeneste» i Den anglikanske katedralen i Belem. Her var det også et stort urfolksoppmøte. Vi hadde møter med enkeltpersoner og andre interreligiøse nettverk, som Green Faith International. Vi møtte også representanten fra Jamaica som framførte en felles statement fra trosbaserte organisasjoner i plenary: [Faith communities urge COP30: "No climate action without debt cancellation" | World Council of Churches](#)

Delegasjonen var representert i «det interreligiøse mangfoldet» i klimamarsjen lørdag. Vi møtte også to ganger i Interfaith Liaison Committee to UNFCCC, som er en koordineringsgruppe for interreligiøst arbeid, og deltok i samtalen der.

Vi deltok også på side-event med www.interfaithrainforest.org som KLD støtter og samarbeider med, og hadde møte med Brasils koordinator Carlos Vicente. MKR v/gs er med i en arbeidsgruppe på dette arbeidet. I tillegg til dette en rekke andre møter med nyttige enkeltpersoner og organisasjoner.

3) Deltakerne bringer inspirasjon og engasjement for klimasaken tilbake til Norge.

Deltakerne var aktive på sosiale nettverk som Facebook, instagram osv. Også organisasjonenes sider, inkludert hjemmesider ble brukt. Rapport fra klimatoppmøtet vil også reflekteres i ulike årsrapporter etc. Vi fikk publisert flere tekster i egne og redaktørstyrte medier, både som gruppe og enkeltpersoner, se blant annet disse

[STL Klimanettverk på COP30 i Belém - Samarbeidsrådet for tros og livssynssamfunn](#)

[Vi trenger å samarbeide for klimasaken - Buddhistforbundet](#)

[Klimakampen trenger samarbeid - Den norske kirke](#)

[Norske organisasjoner på COP30: Sannhetens øyeblikk, også for Norge](#)

[Einar Tjelle, Zhira Beck og Gunaketu Kjonstad utgjør STLs klimanettverks delegasjon til COP30 i Brasil, og skriver om trossamfunnenes rolle i klimakampen eller mer lesbart her: Tros- og livssynssamfunn er en uforløst kraft i klimakampen - Buddhistforbundet](#)

[Ledere fra verdens nasjoner samles i Belém til COP30 med dystert bakteppe. Forskere advarer om 2,3-2,5 graders oppvarming, mens klimarelaterte kriser rammer globalt. Einar Tjelle mener religiøse ledere har et ansvar for klimaet.](#)

Se også to oppsummerende artikler fra ACT og LVF:

[Signs of hope amid frustration: Ecumenical reflections on the COP30 results - ACT Alliance](#)

[Emphasis on strong climate justice advocacy beyond COP30 | The Lutheran World Federation](#)

Resultater

Hva ble utfallet av dette klimatoppmøte? Noen summariske observasjoner: Det var nok moderate forventninger hos mange, også på grunn av endrede geopolitiske forhold, og stort fokus på militarisering og opprustning og betydelig mindre på «forebygging». En viktig observasjon er derfor at *verdens land står ved Parisavtalen 10 år etter*. Og det er *kun* USA som har trekt seg ut. Det er selvsagt svært beklagelig. Men viktig i vår tid å «snakke opp» og bekrefte multilateralt viktig arbeid! Landene bekreftet 1,5 gradersmålet, og andre viktige beslutninger ble gjort som gir signaler og forutsigbarhet for eksempel investorer på fornybar energi.

På den negative siden ble det mye oppmerksomhet på at *fossil utfasing* ble utelatt i teksten. Her ble det initiert et «veikart» som Brasils presidentsskap skal jobbe med fram til neste gang. Det planlegges også en egen Colomiba-konferanse på dette. COP 30 skulle også samle forsterkede nasjonale planer. Disse er samlet sett for svake, og styrer ifølge forskerne mot 2,3-2,6 grader oppvarming. Her trengs virkelig kraft for å dekke dette gapet mellom hva som trengs og hva som planlegges for/praksis.

For å få til mer tillit mellom landene og mer krafttak på utslipp, så er også tilpasning og tap og skade to viktige spor. En viktig beslutning ble derfor å tredoble finansieringen til tilpasning, noe som er svært viktig for land i det globale sør. Av andre positive resultater var et sterkere språk på kjønnsrettferdighet og urfolksrettigheter. Det ble også vedtatt en ny rettferdig omstillingsmekanisme som skal sikre at overgangen til lavutslippssamfunn gjøres på en måte som støtter arbeidere, lokalsamfunn og land med begrensede ressurser.

Norge (og flere) kom også med flere milliarder til regnskogfondet TFFF Tropical Forests Forever Facility (TFFF) som ble lansert av Brasils president Lula.

Mer kunne selvsagt vært sagt. «Gapet» og den fossile elefanten i rommet er svært utfordrende og må utfordres. Men samtidig skjer det utrolig mye akkurat nå med en rivende utvikling på fornybar energi, og hvor land og selskaper som ikke primært er opptatt av klima ser at dette også er lønnsomt.

For kirkene og de interreligiøse nettverkene er selvsagt ikke dette «argumentasjonen», men i en større kontekst hører dette med i en større *mutra* «dugnad» og Global Ethical Stocktake som trosbaserte organisasjoner har et stort rom inn i. Kirker og trossamfunn har en stor mulighet til å *keep hope and walk the talk* og snakke opp det mulilaterale klimaarbeidet i en vanskelig tid.

Belem ligger i Amazonas, og vi fikk oppleve regnskogen tett på byen.

Oppfølging

Se kommunikasjonsbidrag over.

STLs klimanettverk møtte allerede onsdagen uka etter COP for å oppsummere, reflektere videre og bringe inntrykkene fra delegasjonen videre til et utvidet interreligiøst klimanettverk i Norge. Det vurderes å knytte STLs nettverket nærmere *Green Faith International*.

MKR vil til tross for mindre kapasitet forsøke å følge klimaarbeidet i FORUM, STL samt gjennom økumeniske organisasjoner. Vi håper også Kirkens Nødhjelp i fortsettelsen vil ha ressurser til slik advocacy på klimapolitikk. Gjennom både Forum og *Interfaith Liaison Committee to UNFCCC*, er det allerede i gang planlegging for neste COP-møte i Tyrkia, hvor f.eks *Faith Pavillion* ønskes etablert igjen.

Dette arbeidet må også sees som en viktig del av Den norske kirkes klima- og bærekraftsarbeid.